

ΘΕΑΤΡΙΚΗ ΚΡΙΤΙΚΗ

Δύσκολη ισορροπία

ΣΤΗΝ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ

Του ΕΝΤ. ΑΛΜΠΗ

Μετάφραση: Κατερίνας 'Αγγελάκη - Ρούκ. Σκηνοθεσία: Γιόργου Θεοδοσιάδη. Σκηνικά και επίβλεψη κουστούμιων: Διον. Φωτόπουλου. Κοστούμια: Νιόζιας Τυμβίου.

Οι άνθρωποι του έργου έχουν ξοφλήσει από τον πολυσύνθετο διολογικό τους εξοπλισμό. Έχουν αδειάσει απ' όλη τους τη νοητική και συναισθηματική φόρτιση. Και όμως είναι άνθρωποι. Ζούν και κινούνται μέ όρισμένα — φθαρμένα κι' αυτά — ανακλαστικά πού τους έμειναν, λές και κάπου μέσα τους караδοκεί ένα μάταιο ένστικτο αυτόσυντήρησης. Άνθρωποι «φτασμένοι» στη ζωή λές και εξάντλησαν όλη τους την έσωτερική «ούσία» για να φτάσουν. Ή αφού την εξάντλησαν φτάσανε. Μόνοι και

ΤΟΥ ΣΤΑΘΗ ΙΩ. ΔΡΟΜΑΖΟΥ

περίφοβοι αποτελούν δική τους ξεχωριστή κοινωνία. Κοινωνικοί έρεθισμοί δέν φτάνουν ως τό ύστατο καταφύγιο πού κλειστήκανε, τό σπίτι τους. Τούς άρκούν για να υπάρχουν κοινωνικά, οι διαδρομές πού υπέστησαν στη διαδρομή της κοινωνικής τους ζωής.

Προσπαθούν να επικοινωνήσουν. Τό πιότό — όλο πίνουν — είναι ό έξωτερικός τους δεσμός. Μέ επιμνημόσυνη τελετουργία έτοιμάζουν τό σεργίρισμα των ποτών. Τούς δίνει ταχτικά την εύκαιρία, τό «κέρασμα», να μιλούν και να υπάρξουν. Άλλά τά φθαρμένα τους ανακλαστικά μέ τά όποια έκδηλώνονται, φανερώνουν τό φόβο της ζωής, την κενότητα, την έριδα. Ένα ζευγάρι, ή αδελφή της συζύγου και ή χωρισμένη κόρη του ζευγαριού αποτελούν τό ένα «κοινωνικό» κύτταρο. Τό δεύτερο θά είναι ή είσβολή ενός φιλικού ζευγαριού (μιά ζωή όλόκληρη φιλία!) του Χάρου και της Έντια. Φοβούνται να μείνουν στό σπίτι τους και καταφεύγουν στην «κοινωνία» του φιλικού τους σπιτιού. Ή χωρισμένη κόρη, πού κι' αυτή είσέβαλε ύστερα από τη διάλυση του τέταρτου γάμου της, γίνεται ή λυδία λίθος για να έκραγει ή κενότητα — αν έκρήγνυται — για να ξεσκαπαστεί ό φόβος όλων για μιά ζωή πού δέν μπορούν να συντηρήσουν, για να ξεσπάσει ή έριδα. Δύσκολη ισορροπία ή συνύπαρξη όλων αυτών των ανθρώπων, πού ζούν μαζί, πού θέλουν να ζούν μαζί, πού φοβούνται να χωρίσουν, πού δέν μπορούν να ζούν μαζί γιατί δέν τους συνδέει παρά ή φθορά της ζωής. Και μόνο ή Κλαίρη, αδελφή της συζύγου, μέ τό ποτήρι στό χέρι διαρκώς, έχει συναισθηση τί γίνεται και τό έκφράζει μέ κουδέντες πού κεντούν.

Ό σκηνοθέτης κράτησε τον «άνθρωποφαγικό» διάλογο της μικρής κοινωνίας, σ' ένα ύφος πού να μή φτάνει στό μή περαιτέρω. (Δύσκο-

λη ισορροπία). Στό διάλογό τους άλλοτε αυτοψυχαναλύονται κι' άλλοτε αντί για να ριχτεί ό ένας πάνω στον άλλον, έκτοξεύουν χαρακτηρισμούς, βρισιές, άφορισμούς. Κι' εδώ ό σκηνοθέτης κράτησε την κίνηση των ήρώων σε μιά εύπρεπή απόσταση, ώστε να μην πέσουν ό ένας πάνω στον άλλον. Έτσι είχε την εύκαιρία να έκτυλίξει την υπόθεση του έργου — γιατί τό έργο έχει υπόθεση — ώστε να δοθεί ή εύκαιρία στους ήρωες να δυθοσκοπήσουν ό ένας τον άλλο και να δυθοσκοπηθούν. Σάν «κοινωνία» οι ήρωες του έργου σε «έξαγριώνουν», σαν άνθρωποι πού κινούνται μέ φθαρμένα ανακλαστικά, σου προκαλούν «συμπάθεια» για τό πού μπορεί να φτάσει τό ανθρώπινο είδος. Τυπικό δείγμα της άμερικάνικης ζωής στά φτασμένα στρώματά της. Και γιατί όχι και της εύρωπαϊκής; Ή παράσταση λειτούργησε σαν σήμα κινδύνου.

Μιά γερή διανομή πρωταγωνιστών έρμήνευσε τό έργο. Ή Μαίρη Άρώνη (Κλαίρη) μέ τό φλέγμα της και την ειρωνεία της αποκάλυπτε τον άποανθρωπισμό του ανθρώπου. Ή Έλένη Χατζηαγγύρη (Άγνή) ήταν τό θέμα πού προσπαθούσε μέ έπιτυχία να κρατήσει τη δύσκολη ισορροπία. Και τό κατάφερε. Ή Άντιγόνη Βαλάκου (κόρη), μέ τον τραυματισμένο έρωτισμό της, διαρκώς κρατούσε τό όπλο του παιδιού, πού λéei άπανωτές σκληρές αλήθειες προς ένα κόσμο διάτρητο. Ή Άλέκα Κατσέλη (Έντια) απόμακρη, τελειωμένη, «σίγουρη» για τό φόβο της, έπαιξε λιτά και έκφραστικά. Τό ίδιο και ό Ζώρας Τσάπελης (Χάρυ) αυτοψυχαναλύθηκε μέ σιγουριά. Ό Νίκος Τζόγιας (Τοβίας) δέχτηκε όλα τά βέλη στά φθαρμένα του ανακλαστικά, προσπαθώντας κάπου να κρατηθεί και μόνο οι γνήσιες έξομολογήσεις του, τον κράτησαν μέσα σ' αυτή την άποανθρωποποιημένη «κοινωνία».

Τό σκηνικό μέ τό σκούρο χρώμα του ήταν μόνιμο φόντο αυτής της άρένας, όπου τό μπλέ και τό μώβ, (χρώματα πού είχαν και τά κοστούμια) πρόβαλλε έντονα μιά κατάσταση παραληρήματος. Ή μετάφραση απέδωσε τό δύσκολο διάλογο, όπου ή φράση γινόταν περισσότερο σήμα παρά νόημα.